

Список використаних джерел:

1. Акуліч І. Л. Маркетинг: навч. посібник. / Акуліч І. Л. – Мінськ: Виш. шк., 2013. – 447 с.
2. Березін І. С. Маркетинговий аналіз. Ринок. Фірма. Товар. Просування. : навч. посібник. / Березін І. С. – М.: Вершина, 2013. – 480 с.
3. Фатхутдінов Р. А. Стратегічний маркетинг: Підручник. / Фатхутдінов Р. А. – М.: Олмо-Пресс, 2014. – 400 с.

Парсенюк В. О., к. е. н. Михайленко О.Г.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ПОЗИТИВНІ СТОРОНИ МІГРАЦІЇ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ ТА ЇХ
ВПЛИВ НА МАКРОЕКОНОМІЧНУ СИТУАЦІЮ В КРАЇНАХ**

Міграція – давно відоме і значне явище в історії людства. Однак, якщо у стародавні часи населення тільки досліджувало нові території та шукало більш сприятливі для життя і полювання місця, то у сучасному світі міграція неможлива без грошових перерахувань, які прямо або опосередковано впливають на суспільство, економіку та політику. При цьому, глобалізація та інтернаціоналізація настільки глибоко ввійшли до нашого життя, що наслідком стало щорічне збільшення впливу міжнародного руху капіталів.

Саме тому дослідження грошових трансферів мігрантів, їх причин, мотивів, а також впливу на макроекономічну ситуацію країн є надзвичайно важливими і актуальними питаннями [1].

Грошові перекази надсилаються мігрантами на Батьківщину у конвертованій валюті протягом року й можуть мати як грошову, так і натуральну форму, характеризуються стабільністю, майже не залежать від кризових процесів та, на відміну від інших видів фінансових потоків, не створюють боргів і призначені тільки тим групам населення, які потребують їх найбільше.

За даними Світового Банку, починаючи з 2002 року, загальна сума зареєстрованих переказів з багатих країн до країн, що розвиваються була більше, ніж кількість урядової допомоги, приватних банківських позик, фінансової допомоги, консультування МВФ і Світового банку разом узяті [2].

Однак, незважаючи на наявність певних недоліків, трудова міграція має позитивні риси як для країн, що приймають робочу силу, так і для таких, що її постачають.

Країни-імпортери робочої сили при цьому отримують зазначені переваги:

1) збільшується загальний дохід країни, завдяки додатковим робітникам, оскільки зростає її забезпеченість одним із найважливіших факторів виробництва;

2) зменшуються витрати виробництва та підвищується конкурентоспроможність товарів, які виробляються країною, внаслідок більш низької ціни іноземної робочої сили;

3) створюється додатковий попит на товари та послуги, стимулюється зростання обсягів виробництва і додаткова зайнятість, адже іноземні робітники розширюють ємність внутрішнього ринку;

4) відбувається економія на освітніх витратах та витратах на професійну підготовку при імпорті кваліфікованої робочої сили.

Так, за сучасними оцінками, чиста вигода від залучення одного вченого-гуманітарія становить 230 тис. дол. США, вченого у галузі суспільних наук – 235 тис. дол. США, інженера – 253 тис. дол. США, лікаря – 646 тис. дол. США.;

5) іноземні робітники стають певним амортизатором у випадку кризи та безробіття, оскільки їх звільняють першими;

6) пенсії та різноманітні соціальні програми не поширюються на іноземних робітників;

7) знижується відносно податкове навантаження на корінне населення при сплаті імігрантами податків та інших обов'язкових внесків;

8) підприємства країн іміграції економлять за рахунок нижчої оплати праці імігрантів, що, у свою чергу, дає їм можливість знижувати загальний рівень заробітної плати;

9) омолоджується структура трудових ресурсів за рахунок робітників-емігрантів;

10) розширюється реалізація товарів країн іміграції за кордоном за рахунок грошових переказів емігрантів на Батьківщину. Окрім цього, за період перебування за кордоном, мігранти звикають до споживчих товарів країн-реципієнтів. Повертаючись до рідної країни, вони підвищують попит на імпортні товари, змушуючи країн-донорів збільшувати валютні витрати на їх закупівлю;

11) внаслідок припливу іноземних робітників, що володіють високою мобільністю, полегшуються структурні (галузеві та регіональні) зміни в економіці країни;

12) заповнюються вакансії, на які немає охочих серед місцевого населення, наприклад галузях гірничорудної, сільськогосподарської, каучукової і гумової промисловостей.

Переваги країн-експортерів робочої сили полягають у:

1) значних грошових надходженнях за рахунок експорту робочої сили. За даними МВФ, середня норма прибутку від експорту товарів становить 20 %, послуг – 50 %, різниця між якими є очевидною. Таким чином, країни-експортери робочої сили отримують певні привілеї у вигляді приросту ВВП та НД;

2) зменшенні тиску надлишкових трудових ресурсів і, відповідно, соціальної напруженості в країні, а також скороченні безробіття і витрат на його соціальне обслуговування;

3) безкоштовному для країни-експортера навчанні робочої сили новим професійним навичкам, знайомством з передовою організацією праці, тощо;

4) розвитку національної економіки у разі повернення досвідчених кваліфікованих робітників після роботи за кордоном;

5) отриманні основних джерел валютних надходжень за рахунок грошових переказів емігрантів для деяких країн, що значно перевищують надходження валюти від експорту товарів;

б) наявності матеріальних цінностей та деяких заощаджень, які також можуть бути конвертовані у значні грошові ресурси у разі повернення мігрантів на Батьківщину [3].

Таким чином, грошові перекази виступають стабілізатором макроекономічної ситуації у країні-донорі робочої сили, адже завдяки їм збільшується платіжний баланс, валютні резерви та капіталовкладення у господарський розвиток та інвестиції; зменшується рівень бідності домогосподарств та поліпшується економічне становище країни в цілому; покращується від'ємне сальдо торгового балансу (тобто фінансовий дефіцит) та зменшується інфляція, що у свою чергу призводить до зміцнення та стабілізації національної валюти.

Окрім вищезазначеного, рівень та якість життя населення також росте, адже завдяки заощадженням та накопиченому людському капіталу, сім'ї, отримуючи трансфери через кордон, мають можливість забезпечити своїх дітей кращою освітою та отримати якісну медичну допомогу.

Крім цього, зростає рівень споживання, що збільшує платежі непрямих податків, як результат, викликаючи позитивний мультиплікаційний ефект. Також, зменшується вплив міжнародних фінансових організацій на країну та відповідно залежність країни від них, розширюються розміри інвестиційного кредиту та ліквідність банків.

Ваговим фактором є й те, що завдяки перерахуванням збільшується вплив на формування кредитного рейтингу країни. Наприклад, чим більші обсяги переказів мігрантів, тим вищий кредитний рейтинг країни і тим більші можливості для залучення зовнішніх фінансових ресурсів [1], [4], [5].

Звичайно, що після такого роду змін, покращується та підвищується статус країни – вона стає платоспроможно, вже може впроваджувати політику наздоганяючого розвитку та проводити економічні реформи.

Аналізуючи зв'язок між країнами-експортерами та країнами-імпортерами робочої сили, можна зробити висновок, що, незважаючи на великий позитивний ефект перерахувань мігрантів до країн-донорів робочої сили, приймаючі країни все одно мають більше переваг, адже фінансові кошти, освіта та кваліфікація робітників є найважливішими та найбільш цінними джерелами економічного зростання будь-якої країни, без яких будь-яка держава буде занепадати, незважаючи на природні багатства та розвиненість економіки. Проте, якщо до країни приїжджають мігранти без значних капіталів (людських або фінансових), то обсяг потенційного ВВП в розрахунку на одиницю капіталу також знижується [1].

Підводячи підсумок можна зазначити, що наразі практично всі країни світу активно впливають на процеси експорту та імпорту робочої сили. Отже, для того, щоб отримати максимальний ефект від позитивних аспектів міжнародної міграції і зменшити ризик появи негативних наслідків як для країн-донорів, так і для країн-реципієнтів, державному регулюванню необхідно проводити збалансовану політику через інтегрований підхід до регулювання міграційних процесів [3].

Список використаних джерел:

1. Безбородова Т. М. Экономическая составляющая международной трудовой миграции / Т. М. Безбородова // Сибирский торгово-экономический журнал. – 2012 – №16 – С. 12–16.
2. Осокіна В. Грошові трансферти трудових мігрантів в контексті інвестицій в економіку / В. Осокіна, Н. Руденко// Економіка. – 2013.- №10(151). – С. 67–73
3. Солонінко, К. Міжнародна економіка. Навчальний посібник / К. Солонінко. – Київ Кондор, 2008. – 326 с.
4. Кожухова Т. В., Міжнародні грошові перекази мігрантів як джерело фінансування сталого розвитку// Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – 2014. – № 5 (67). С.15–19.
5. Развитие и побочные эффекты денежных переводов мигрантов в странах СНГ: Украина [Электронный ресурс]. URL: <http://www.carim-east.eu/media/CARIM-East-2012-RU-06.pdf>

Русс Д. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

МОДЕЛЮВАННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВ

Особливістю сучасного етапу розвитку економіки України є високий рівень зношування основних засобів виробництва. В 2015 р. у середньому по Україні зношування основних засобів дорівнювало 60,1 %, в 2016 р. – 58,1 %, в 2017 р. – 55,1 %. У промисловості цей показник в 2016 р. становив 69,4 %, тобто основні засоби зношені більш ніж на половину. Функціонування підприємств вимагає суттєвих кредитно-інвестиційних вкладення у сферу виробництва. З іншого боку, присутність певних ризиків у діяльності у сфері бізнесу скорочує інвестиційну привабливість підприємств. Цей момент сприяє виникненню методів управління, що забезпечують стабільну роботу підприємства в умовах швидко змінюваної кон'юнктури ринку.[3]

Застосований у роботі метод дозволяє дослідити динаміку зміни підприємства з використанням диференціальних рівнянь, які мають набір більш важливих змінних, що показують вплив як факторів зовнішнього типу (наприклад, динаміки інвестицій), так і внутрішнього переліку характеристик підприємства (собівартість, фондівіддача й т.п.). Зауважимо, що підприємство характеризується, використовуючи інтегровані показники: беруться до уваги припущення про монопродуктовість підприємства, незмінності й одиничності застосовуваної технології.

Мета даної роботи: чисельне дослідження динаміки розвитку фонду накопичення підприємства в залежності від частки ξ чистого прибутку, що реінвестується на розвиток підприємства.

Завдання для вирішення:

1) розрахувати значення ξ , для різних горизонтів планування T , за яких фонд накопичення досягає максимального значення;

2) зробити розрахунки задля вияву впливу фондівіддачі на отримані результати.

Будемо розглядати наступну модель динаміки підприємства. Вважаємо, що підприємство розвивається лише завдяки внутрішнім джерелам (прибутку).